

Modern Talking. Поговоримо про модерн

Autor: Yury - 21 grudnia 2016 rok

Перефразовуючи відому приказку, модерн не відразу будувався.

І з чого ж він будувався?

Понтичний вапняк, він же черепашник (або по-простому ракушняк) — це не що інше, як спресовані мільйонами років мушлі молюсків *cardium litorale*, серцевидок, як їх називають за зовнішню схожість з обрисами серця. Першими жителями, які освоювали землі майбутньої Одеси, були відставні чорноморські козаки (після XVI століття). Небоєдатні козаки залишалися жити на березі, а мертвих ховали у місті або поруч. Досі на старих кладовищах можна побачити козацькі хрести з ракушняка. Після укладення миру між Росією та Туреччиною в кінці XVIII століття Катерина II, завдяки старанням отамана Головатого, дозволила козакам селитися на піщаному пересипу біля берегів Хаджибейського та Куяльницького лиманів. Саме українське козацьке середовище дало Одесі її перших будівельників. Згадаймо простого каменяра і робочого мармурових майстерень Одеси Єлисея Слабченко, батька видатного українського історика Михайла Слабченко. Протягом 1794-1820 рр. в Хаджибеї та Одесі проживали 635 чорноморських козаків та їхніх родичів, багато з яких добували цей самий «серцевий» ракушняк. Зовсім не маленька цифра для міста, в якому на той час жило лише кілька тисяч чоловік. Автором проекту перебудови Одеси був виходець з козацької старшини, статс-секретар Катерини II Андріан Грибовський.

Представник козацької династії Шостаків Антін Шостак служив на рубежі XVIII та XIX століть військовим інженером на Півдні України. Разом з голландцем Францем де Волланом у 1793 р він обстежив узбережжя та обрав місце для майбутнього міста. Як приватний будівельний підрядник Шостак споруджував Великий мол в Одеському порту, Рішельєвський ліцей в кварталі між Дерибасівською, Катерининською та Ланжеронівською вулицями. Федір Нестурх (Нештурха), Пантелеймон Йодка, Іван Яценко, Яків Пономаренко, Лев Прокопович, Юрій Дмитренко ... Імена цих українців назавжди збереглися в кам'яному літопису побудованого ними міста. А ще італійці, швейцарці, французи, німці, поляки, чехи та євреї — Чорноморську Перлину будували зодчі мало не з усієї Європи. І багато хто з тих, хто працював на рубежі XIX та XX століть, подарували місту чудові будівлі в стилі модерн.

Сьогодні Господу хмари Виліпів Мікеланджело. Ти бачиш — це його рука Над покинутими пляжами ... — писала відома одеська поетеса Ірина Ратушинська, кинута системою в ГУЛАГ і врятована завдяки світової громадськості. Архітектори-модерністи, при всій повазі до Мікеланджело та до старих майстрів, сухозлітні хмари та іншу ліпнину на фасадах не шанували. Але від цього їх творіння виглядають не менш привабливо. (На фото: так виглядав до революції будинок Луцького за адресою Маразлієвська, 2; за планом реставрації будинок незабаром повинен набути скульптури, встановлені спочатку та загублені за радянських часів).

© UnexploredCity 2018. All rights reserved.